

Κείμενο: Ζ. Παπαδημητρίου,

Ο ευρωπαϊκός ρατσισμός

Μισό αιώνα μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου η Ευρώπη βρίσκεται και πάλι αντιμέτωπη με τα φαντάσματα του παρελθόντος. Κι ενώ στις χώρες του πάλαι ποτέ «υπαρκτού σοσιαλισμού» βρίσκονται σε έξαρση οι εθνικισμοί προκαλώντας αποσχιστικά κινήματα και αιματηρές συγκρούσεις, στη δυτική Ευρώπη πληθαίνουν καθημερινά τα κρούσματα ρατσιστικής βίας σε βάρος των μεταναστών. Φαινόμενα ρατσισμού αντισημιτικής ή και αντινέγκρικης χροιάς είχαν εμφανιστεί και νωρίτερα, ιδιαίτερα στη Γερμανία, η έκτασή τους ωστόσο ήταν περιορισμένη, αφού η εμπειρία του ναζισμού καθώς και το αντιαποικιοκρατικό κλίμα που επικράτησε μεταπολεμικά δεν ευνοούσαν τη διάδοση ρατσιστικών απόψεων και πολύ λιγότερο την εμφάνιση ρατσιστικού κινήματος.

Συχνά, τόσο από τα ΜΜΕ όσο και από τους διάφορους κοινωνικούς και πολιτικούς φορείς, αναφέρεται ότι η αναβίωση του ρατσισμού οφείλεται κυρίως στην οικονομική κρίση και πιο συγκεκριμένα στην ανεργία που πλήττει τελευταία τις χώρες – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι μόνο αυτές. Η άποψη αυτή όμως δεν ευσταθεί. Η ανεργία είναι μάλλον η αφορμή και όχι η γενεσιουργός αιτία του ρατσισμού, οι καταβολές του οποίου θα πρέπει να αναζητηθούν πρωτίστως στο αποικιακό παρελθόν της Ευρώπης, το οποίο, ως φαίνεται, επηρεάζει ακόμη έντονα τόσο την κοσμοαντίληψη όσο και τις συνειδήσεις πολλών ανθρώπων, και συνακόλουθα τη στάση τους απέναντι στους μετανάστες γενικά και στους οικονομικούς και πολιτικούς πρόσφυγες ειδικότερα που προέρχονται από τις χώρες του λεγόμενου Τρίτου Κόσμου.

Η άποψη[...] ότι η Ευρώπη κινδυνεύει να αλλοιωθεί από την παρουσία των μεταναστών, όσο κι αν αποστασιοποιείται από τον παραδοσιακό βιολογικό ρατσισμό καθώς επικαλείται πολιτιστικά κυρίως κριτήρια, εκφράζει σε τελευταία ανάλυση την ίδια λογική. Το «Φρούριο Ευρώπη» με τις ερμητικά κλεισμένες πύλες τους λιμοκτονούντες του πλανήτη μας αποτελεί τη σύγχρονη εκδοχή του ρατσιστικού μύθου της «άριας φυλής», που κόστισε, ως γνωστόν, στο παρελθόν τη ζωή εκατομμυρίων ανθρώπων.

Η αναζήτηση «αποδιοπομπαίων τράγων» υποδηλώνει πάντα την ύπαρξη στερεοτύπων, τα οποία και ενεργοποιούνται σε περιόδους κρίσης, όταν οι άνθρωποι δεν μπορούν, λόγω της χειραγώγησης που υφίστανται, ή και δε θέλουν να κατανοήσουν τα πραγματικά αίτια της κακοδαιμονίας τους.

Ο ρατσισμός στη σημερινή του μορφή δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά χωρίς την κατανόηση των διαδικασιών που οδήγησαν στην ιστορική συμβίωση του ευρωπαϊκού πολιτισμού και της φυλετικής ιδέας από το 18ο αιώνα και εντεύθεν, γεγονός που επέδρασε καταλυτικά στις σχέσεις της Ευρώπης με τον έξω κόσμο και πολύ περισσότερο με τις πρώην αποικίες.

ΘΕΜΑ 1ο

Να αποδώσετε περιληπτικά το νόημα του κειμένου με 100 -120 λέξεις.

(25 μονάδες)

ΘΕΜΑ 2ο

1.α) Να γράψετε πέντε ομόρριζα της λέξης φαινόμενα.

β) Να γράψετε από ένα συνώνυμο για κάθε υπογραμμισμένη λέξη του κειμένου.

(10 μονάδες)

2. Να εντοπίσετε τις διαρθρωτικές λέξεις της δεύτερης παραγράφου και να γράψετε τι δηλώνει η καθεμιά.

(5 μονάδες)

3. « Η αναβίωση του ρατσισμού οφείλεται κυρίως στην οικονομική κρίση και πιο συγκεκριμένα στην ανεργία». Να αναλύσετε σε μία παράγραφο (με τη μέθοδο της αιτιολόγησης) τα αίτια του ρατσισμού.

(10 μονάδες)

ΘΕΜΑ 3ο

Σε ομιλία σας στη Βουλή των Εφήβων καταθέτετε τους προβληματισμούς σας σχετικά με τις επιπτώσεις του ρατσισμού και προτείνετε τρόπους αντιμετώπισης του φαινομένου. (400-500 λέξεις)

(50 μονάδες)

ΣΟΦΙΑ Γ. ΜΕΣΙΓΚΟΥ

ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ